

שנאמר ועניתם את נפשתיכם. פי כל הנפש אשר לא תענה. ויום זה לוקח לכל הנפשות ונמצאות ברשותו. ואם לא עומדת בסוד (ברשות) של שבועים, אין לה רשות בנפשות (לעמוד שם), שעמידת הנפשות בסוד של שבועים, כמו שנאמר (תהלים צ) מי שנותניו בהם שבועים שנה וגו'.

ואם תאמר, נפשות הילדים שלא השלימו לשבועים שנה לא שולטת בהם - ודאי ששולטת בהם, אבל לא בשלמות, כמי שזכה לימים הרבה למצוות התורה, ועם כל זה, בכל שבועים שנה היא הולכת. ועל זה למדנו, אחד המרבה ואחד הממעט. מה זה אחד? ביחוד של שבועים שנה, מי שמרבה ומי שממעט.

ועד זה ביום הפפורים עוברת בכל השבועים, ונשלמת דרגה זו בכלם, וכל הנשמות עולות לפניו, ודן את כלן בדין, והקדוש ברוך הוא מרחם על ישראל ביום זה. מי שלא העביר טנוף מרוחו לכפר עליו, (ביום זה) כאשר עולה תפלתו ביום זה, טובע במקום ההוא שנקרא רפש וטיט, והוא מצולות ים, ולא עולה להיות עטרה בראש המלך.

ביום זה לא צריך בן אדם לפרש חטאיו בפני אחר, משום שכמה הם שלוקחים הדבור ההוא ומעלים אותו למעלה, ויש עדים בדבור ההוא. ומה (מיכה ז) משכבת חיקך שמר פתחי פיך - כל שפן אלו שהולכים ומסתכלים לקטרג עליהם ומעידים עליהם, וכל שפן שעזות הוא לפני הכל וכולל שמו של הקדוש ברוך הוא. ועל זה פתויב, (קהלת ה) אל תתן את פיך לחטאי את בשרף. (מכאן והלאה סוד

באופן אחר)

פתח ואמר, (שמות יב) החדש הזה

נפשותיכם פי כל הנפש אשר לא תענה. והאי יומא נטיל לכל נפשאן והווי ברשותיה, ואי לא קיימא ברזא (נ"א ברשותא) דשבועין, לית ליה רשו בנפשאן, (ס"א לקיימא תמו) דקיימא דנפשאן ברזא (דף קפ"ו ע"א) דשבועין, כמה דאת אמר (תהלים צ) ימי שנותינו בהם שבועים שנה וגו'.

ואי תימא נפשאן דרביי דלא אשלימו לשבועין שנין לא שלטא בהו. ודאי שלטא בהו, אבל לא בשלימו, כמאן דזכי יומין סגיאין לפקודי אורייתא, ועם כל דא בכלהו שבועין שנין אזלא. ועל דא תנינן אחד המרבה ואחד הממעט. מאן אחד. ביחודא דשבועין שנין, מאן דאסגי, ומאן דאמעטי.

ועד דא, ביומא דכפורי אעבר בכלהו שבועין, ואשתלים האי דרגא בכלהו, וכל נשמתין סלקין קמיה, ודאין להון בדינא, וקודשא בריך הוא חייס עלייהו דישראל ביומא דא, מאן דלא אעבר טינא מרוחיה לכפרא עליה, (ביומא דא) פד סליק צלותיה בהאי יומא, טבע בההוא אתר דאקרי רפש וטיט, ואיהו מצולות ים ולא סליק לאתעטרא ברישא דמלכא.

ביומא דא לא אצטריך בר נש לפרשא חטאוי קמי אחרא, בגין דכמה אינון דנטלי ההיא מלה, וסלקי לה לעילא, ואית סהדין בההיא מלה. ומה (מיכה ז) משכבת חיקך שמר פתחי פיך, כל שפן אינון דאזלי ועייני לקטרגא לון, וסהדי עליה. וכל שפן דחציפו איהו לקמי כלא, וכולל שמא דקודשא בריך הוא. ועל דא כתיב, (קהלת ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרף. (מכאן והלאה רוא בנון אחרא).

פתח ואמר, (שמות יב) החדש הזה לכם ראש חדשים וגו', וכי כלהו זמנין וחדשין